

Συλλογή Καταχρηστικών Όρων ΓΟΣ για Άμυνα Δανειοληπτών κατά Τραπεζών σύμφωνα με δικαστικές αποφάσεις [ΑΠ 430/2005, ΟλΣτΕ 1210/ 2010 και ΥΑ Ζ1-798/ 25. 6.2008 (ΦΕΚ Β΄ 1353/ 11. 7. 2008)]

Με την ΥΑ Ζ1-798/25.6.2008 (ΦΕΚ Β΄ 1353/11.7.2008) είχε αποφασιστεί η απαγόρευση αναγραφής ορισμένων Γενικών Όρων Συναλλαγών (ΓΟΣ), που είχαν κριθεί ως καταχρηστικοί με αμετάκλητες δικαστικές αποφάσεις επί αγωγών ενώσεων καταναλωτών κατά τραπεζών, σε συμβάσεις που συνάπτουν αυτές (τράπεζες) με τους καταναλωτές. Η νομιμότητα της απαγόρευσης σε βάρος των τραπεζών κρίθηκε με την απόφαση ΟλΣτΕ 1210/ 2010.

Το κριτήριο είναι το δημόσιο ενδιαφέρον για την εύρυθμη προστασία της αγοράς και την προστασία των καταναλωτών-δανειοληπτών. Συνεπώς, το Δημόσιο Συμφέρον υπό την ανωτέρω έννοια υπήρχε ως κριτήριο για την άσκηση της κανονιστικής αρμοδιότητας από τον Υπουργό Ανάπτυξης. Όμως η συνεχιζόμενη και παρατεταμένη παραβατικότητα εκ μέρους των Τραπεζών δεν αντιμετωπίστηκε δραστικά ποινικά με αυτόφωρη διαδικασία κατά των τραπεζιτών εκ μέρους της Πολιτείας για να προστατέψει το Δημόσιο Συμφέρον, όπως στις ποινικές φορολογικές υποθέσεις. Και τούτο διότι η διαπλοκή τραπεζών και πολιτικών (κομμάτων) είναι γνωστή. Αποτέλεσμα, να εξοντώνονται οι δανειολήπτες ως πληθυσμιακή οντότητα και να γεμίζουν τα αστικά δικαστήρια με επιπλέον δικογραφίες από την αυθαιρεσία τραπεζών κατά του Δημοσίου Συμφέροντος των πολιτών καθώς και να κινδυνεύουν με κατασχέσεις κατοικίες πολιτών και με παράνομα ποσά που διεκδικούν οι τράπεζες με τους κατωτέρω ΓΟΣ..

ΑΚΟΛΟΥΘΕΙ ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΠΑΡΑΝΟΜΩΝ-ΚΑΤΑΧΡΗΣΤΙΚΩΝ ΟΡΩΝ ΤΟΥΣ ΟΠΟΙΟΥΣ Ο ΔΑΝΕΙΟΛΗΠΤΗΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΝΤΟΠΙΣΕΙ ΣΤΗ ΣΥΜΒΑΣΗ ΚΑΙ ΜΕ ΕΞΩΔΙΚΟ ΤΟΥ ΝΑ ΜΗΝ ΑΠΟΔΕΧΤΕΙ ΤΗΝ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΑΠΑΙΤΗΣΗ ΩΣ ΒΕΒΑΙΑ ΚΑΙ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΜΕΝΗ, ΔΙΟΤΙ ΤΟΤΕ Η ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΡΟΧΩΡΑ ΣΕ ΑΙΤΗΣΗ ΓΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΔΙΑΤΑΓΗΣ ΠΛΗΡΩΜΗΣ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΔΑΝΕΙΟΛΗΠΤΗ, ΠΡΟΒΑΛΛΟΝΤΑΣ ΟΤΙ Η ΣΥΜΒΑΣΗ ΠΕΡΙΕΧΕΙ ΠΑΡΑΝΟΜΟΥΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΧΡΗΣΤΙΚΟΥΣ ΟΡΟΥΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΑ (γράφοντας τις παραγράφους της σύμβασης):

Ι. Σε Συμβάσεις στεγαστικών δανείων κυμαινόμενου επιτοκίου

α) Όρος που προβλέπει την είσπραξη από το πιστωτικό ίδρυμα εξόδων «χρηματοδότησης», «προέγκρισης δανείου» ή «εξέτασης αιτήματος δανείου», κλιμακούμενων ανάλογα με το ποσό του δανείου (ΠολΠρωτΑθ 961/2007, ΕφΑθ 5253/2003).

β) Όρος που προβλέπει την επιβολή ποσού «προμήθειας» ή «εξόδων φακέλου» (ΕφΑθ 5253/2003).

γ) Όρος που προβλέπει ότι, σε περίπτωση καθυστέρησης πληρωμής εκ μέρους του καταναλωτή οποιασδήποτε δόσης ή μέρους αυτής ή των τόκων ή των εξόδων, το πιστωτικό ίδρυμα δύναται να καταγγείλει τη σύμβαση δανείου και να ζητήσει το σύνολο του ανεξόφλητου ποσού μαζί με τους αναλογούντες τόκους υπερημερίας (ΕφΑθ 5253/2003).

δ) Όρος που προβλέπει την παραίτηση του εγγυητή από τα ευεργετήματα και τις ενστάσεις που του αναγνωρίζουν τα άρθρα 862 – 868 Α.Κ., όπως εκάστοτε ισχύουν (ΕφΑθ 5253/2003).

ε) Όρος που προβλέπει υπολογισμό των τόκων με βάση έτος 360 ημερών αντί του ημερολογιακού έτους (ΑΠ 430/2005 καταχρηστικότητα των πιο πάνω γ,δ ε όρων διότι ο όρος δεν εξαρτήθηκε από κάποιες ιδιαίτερες περιστάσεις.). [το θέμα αυτό ελέγχεται από ποινικής πλευράς για απάτη σε βαθμό κακουργήματος υπό των υπευθύνων των τραπεζών με αθέμιτη παρασιώπηση αληθινών γεγονότων κατ'επάγγελμα και κατά συνήθεια σε βάρος δανειοληπτών (θυμάτων πανελλαδικώς) κατ'άρθρα 386§§3 α-β, 1 13 στ ποινικού Κώδικα, από αστικής πλευράς για παράνομο και αθέμιτο πλουτισμό των τραπεζών κατ'άρθρα 904 και 914 Αστικού Κώδικα].

στ) Όρος που προβλέπει ως πρόσθετη ασφάλεια την εκχώρηση και μεταβίβαση στο πιστωτικό ίδρυμα των μισθωμάτων επί εκμισθωμένου από τον καταναλωτή ακινήτου, εφόσον το πιστωτικό ίδρυμα απαιτεί επιπλέον από τον καταναλωτή να εγγράψει υπέρ αυτού προσημείωση υποθήκης για ποσό που υπερκαλύπτει το ύψος του δανείου, να διατηρεί το ακίνητο ασφαλισμένο με δικαιούχο του ασφαλίματος

το ίδιο το πιστωτικό ίδρυμα και να συνυπογράψει τη σύμβαση δανείου ως εγγυητής τρίτο πρόσωπο. (ΕφΑθ 5253/2003).

ζ) Όρος που προβλέπει ότι, σε περίπτωση πρόωρης εξόφλησης μερικώς ή ολικώς του κεφαλαίου του δανείου, η οποία πραγματοποιείται μετά τον πρώτο χρόνο σύναψης της σύμβασης και εφόσον δεν υπάρχει καθυστέρηση οφειλής, ο καταναλωτής θα καταβάλει ως αποζημίωση στο πιστωτικό ίδρυμα ποσό ίσο με ποσοστό επί του κεφαλαίου που καταβάλλεται πρόωρα ή τόκους ορισμένων μηνών επί του κεφαλαίου αυτού. Επίσης, κάθε όρος που εξαρτά την άσκηση του προαναφερόμενου δικαιώματος πρόωρης εξόφλησης από οποιοδήποτε αντάλλαγμα (ΑΠ 430/2005).

II. Σε Συμβάσεις χορήγησης πιστωτικών καρτών

α) Όρος που προβλέπει, στις περιπτώσεις ανάληψης μετρητών, την καταβολή προμήθειας στο πιστωτικό ίδρυμα. (Με ΑΠ 1219/2001 απόφαση επικύρωσε την κρίση του ΕφΑθ 6291/2000 περί ακυρότητας γενικού όρου συναλλαγών που όριζε ότι «η προμήθεια ανάληψης μετρητών ανέρχεται σήμερα στο 3% επί του ποσού της ανάληψης, με ελάχιστο ποσό προμήθειας 500 δρχ.»).

β) Όρος που προβλέπει την αποκλειστική αρμοδιότητα δικαστηρίων συγκεκριμένης πόλης για την επίλυση διαφορών που θα προκύπτουν από τη σύμβαση μεταξύ πιστωτικού ιδρύματος και καταναλωτή. (Με ΑΠ 1219/2001 απόφαση έκρινε ότι μια ρήτρα παρέκτασης της αρμοδιότητας που περιλαμβάνεται σε σύμβαση τράπεζας και πελάτη της χωρίς να αποτελεί αντικείμενο ατομικής διαπραγμάτευσης, όπως απαιτείται κατά το άρθρο 42 Κ.Πολ.Δ., και η οποία απονέμει αποκλειστική αρμοδιότητα στα δικαστήρια, μόνο στην περιφέρεια των οποίων βρίσκεται η έδρα της τράπεζας (πχ η Αθήνα).

γ) Όρος που προβλέπει ότι αν, εντός συγκεκριμένης ταχθείσας από το πιστωτικό ίδρυμα προθεσμίας από τη λήψη του μηνιαίου λογαριασμού (ή και άλλης ειδοποίησης οποτεδήποτε, για την πληρωμή οφειλής σχετικής με την κάρτα), ο κάτοχος ή ο συνοφειλέτης δεν αμφισβητήσει το σύνολο του ποσού και δεν προτείνει τις βάσιμες αντιρρήσεις του, λογίζεται ότι αποδέχθηκε όλες τις εγγραφές που έγιναν καθώς και το χρεωστικό του υπόλοιπο και δεν έχει πλέον το δικαίωμα να το αμφισβητήσει. (ΑΠ 1219/2001, έχει δύο σκέλη το θέμα βλέπε απόφαση).

δ) Όρος που προβλέπει ότι το πιστωτικό ίδρυμα δύναται να καταγγείλει οποτεδήποτε, χωρίς προειδοποίηση ή αιτιολόγηση τη σύμβαση πίστωσης με τον κάτοχο (ή και να απαγορεύσει οποιαδήποτε χρήση της κάρτας) καθώς και να τροποποιεί μονομερώς οποιοδήποτε όρο της σύμβασης. (ΕφΑθ 6291/2000 κρίθηκε καταχρηστικός, η δε κρίση του Εφετείου περί της καταχρηστικότητας του όρου τούτου δεν εξαρτήθηκε από κάποιες ιδιαίτερες περιστάσεις).

ε) Όρος που προβλέπει την επιβάρυνση του καταναλωτή με ποσό προμήθειας ή εξόδων για τη χορήγηση από το πιστωτικό ίδρυμα βεβαίωσης οφειλών. (Με την έννοια ότι απαγορεύεται από την τράπεζα η χρήση του όρου ως έχει, προκαθορισμένο ποσόν, χωρίς δηλαδή να προσδιορίζονται με σαφήνεια τα έξοδα στα οποία υποβάλλεται το πιστωτικό ίδρυμα για τη χορήγηση βεβαίωσης οφειλών). (Πολ.Πρωτ.Αθ 961/2007).

στ) Όρος που προβλέπει την αναπροσαρμογή του ύψους της ετήσιας συνδρομής πιστωτικής κάρτας, χωρίς προηγούμενη ενημέρωση του κατόχου της (ΑΠ 1219/2001).

III. Σε Συμβάσεις λογαριασμού κατάθεσης.

Όρος που προβλέπει ότι το πιστωτικό ίδρυμα επιβάλλει κατά την κρίση του οποτεδήποτε έξοδα κίνησης σε κάθε λογαριασμό κατάθεσης για την περίπτωση που δεν παρουσιάζει υπόλοιπο ανώτερο από το κατώτατο όριο που θα καθορίζει κάθε φορά το ίδιο για το αντίστοιχο είδος λογαριασμού (ΑΠ 1219/2001).

Η Διοίκηση με την ΥΑ Ζ1-798/25.6.2008 (ΦΕΚ Β' 1353/11.7.2008) επιτρεπώς κατέστησε περιεχόμενο της κανονιστικής ρύθμισης τις κατωτέρω απαγορεύσεις, επιλέγοντας να χρησιμοποιήσει για τη δημιουργία κανόνα δικαίου τη δεσμευτικότητα που γεννάται από την αμετάκλητη κρίση του δικαστηρίου και ειδικά στις (ανωτέρω) περιπτώσεις, σε όρους που έχουν διατυπωθεί εκ των προτέρων από τις τράπεζες για μελλοντικές

συμβάσεις (γενικοί όροι των συναλλαγών) **Αυτοί οι όροι** συμβάσεων δεν δεσμεύουν τον πολίτη -καταναλωτή διότι έχουν ως αποτέλεσμα την **σημαντική διατάραξη της ισορροπίας των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των συμβαλλομένων σε βάρος του. Απαγορεύονται και είναι άκυροι και δημιουργούν δικαίωμα αποζημίωσης του θιγμένου πολίτη (βλ. ΟλΣτΕ 1210/ 2010).**

Οι έννομες συνέπειες από αμετάκλητες δικαστικές αποφάσεις επί συλλογικής αγωγής ενώσεων καταναλωτών (όπως οι ανωτέρω αναφερόμενες) ισχύουν έναντι πάντων, και αν δεν ήταν διάδικοι σε συλλογική αγωγή ενώσεων καταναλωτών, ενώ το δεδικασμένο απόφασης που δέχεται εν όλω ή εν μέρει συλλογική αγωγή ένωσης καταναλωτών ισχύει και υπέρ των ζημιωθέντων καταναλωτών, έστω και αν αυτοί δεν είχαν συμμετάσχει στη σχετική δίκη (βλ. ΟλΣτΕ 1210/ 2010).